

**PROSTA
VODI
POT K
NAPREDKU**

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

Uredništvo se nahaja v Trstu ulica
Boschetto, 5 - Telefon 1570.

Upravništvo Dunaj V. Zentrassgasse 5.

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina za celo leto 9,40 K.
za pol leta 4,70 K.

Pozamezna števil. 18 vin.

Na delo!

Poteklo je 15 let, odkar je peščica pogumnih železničarjev ustanovila centralno društvo prometnih vslužbencev na Dunaju. Kakor blisk se je razširila ta novica po celi državi. Zanimanje za to novo društvo je bilo tako veliko, da so se v teku enega leta na vsih važnejših postajah vseh železnic ustanovile krajevne skupine tega društva. Tedajni železničar je bil do mozga izkoriščen, zaničevan in brezpraven. Njegovi predpostavljani, so bili njegovi tirani in gorje istemu, ki se je drznil ta sistem kritikovati — Kazen ali se celo izguba službe, je bila navadna posledica. Protekcija je bila v bujnem cvetju, časnikarstvo je pa bilo korumpirano — sprejemalo je molénjino, pa mirna Bosna. Ob priliki kake nezgode je časopisje planilo po vslužbencih in na ta način branilo železniške uprave. Sodniki so sodili, vslužbenci pa polnili ječe. V tem času je izšel na Dunaju «Eisenbahner», strokovno glasilo avstrijskih železničarjev. Kakor da kliče Angelj k vstajenju, so se zbirali, stari in mladi železničarji, uradniki in delavci; vsak je hotel imeti prvo številko. Vse je zatrjevalo, sedaj je trpljenja konec, sedaj nastopijo boljši časi.

Bojevni duh je nadomestil klicepiazvo, pogum strahopetnost.

Tudi slovenski železničarji so se navzeli tega bojevnega duha, dasi tudi nekoliko kasneje.

Leta 1894 so se ustanovile krajevne skupine v Ljubljani, Trstu, Nabrežini in Gorici.

Leto pozneje so si vrli češki sodrugi v Pragi ustanovili svoje strokovno glasilo v češkem jeziku «Železnični zriženec». Tudi v domovini krutovlade poljskih slahčičev je pričelo izhajati strokovno glasilo «Kolejar».

Pa tudi na Ogrskem in na Hrvatskem se je organizacija hitro razvila. Na Ogrskem izhajata dva, na Hrvatskem eno strokovno glasilo železničarjev. Ali kakor je naraščalo število organiziranih, ravno tako je naraščalo preganjanje, jeza in sovraštvo železniških uprav napram organizaciji. Šikaniranje organiziranih vslužbencev in njih premestitev iz enega kraja v drugega je bila na dveh tednih red. To pa je učinkovalo ravno nasprotno.

Leta 1894 je bila na Dunaj sklicana I. železniška enketa. Leto pozneje so stali južni železničarji že v pasivni resistenci, ki se pa ni dobro obnesla; vslužbenci takrat še niso bili zadosti poučeni.

Do tedaj so bili železničarji v svoji enotni organizaciji. V tem času se je pojavil nek «Gesinnungslump» B ki je ustanovil krščansko železničarsko organizacijo na Dunaju in katere vreden zastopnik je v Ljubljani, upokojeni vlakovodja «abstinent» Milavec s štirimi člani ala Taškar.

Toda železničarji so vstali v svoji strokovni organizaciji, na žalost in jezo železniških uprav. Skupna organizacija je vidno naraščala; štela je namreč že 27.000 članov.

Železniške uprave so uvidevale, da se železničarji ne dajo razdvojiti in zatele so se v svoji zadregi k tedajnemu ministrskemu predsedniku grofu Badenju in pa k tedajnemu železniškemu ministru feldmaršalajntantu Guttenbergu. Ta dva sta dekretirala razpust želez-

ničarske organizacije, češ da je državi nevarna. In živo nam je še v spominu nastop državno-zborskega poslanca pete kurije, dra E. Janeza Kreka, kako se je trudil, da v prilogi vladi dokaže, da je železničarska organizacija državi (beri železn. upravam) škodljiva. Državni poslanec dr. Krek je toraj pomagal oropati 27.000 delavcem njihove v društvu pridobljene pravice. Državni zbor je to sramoto potrdil in sedaj sele, so se železniške uprave oddahnile.

Ali kratko je bilo njih veselje. Železničarji so si kmalo ustanovili drugo organizacijo, ki šteje danes preko 54.000 organiziranih železničarjev. Boji leta 1905. in 1907. so prinesli prizadetim stotere plodove. Oni so izpoznali kje je njih spas; oklenili so se svoje stanovske organizacije in danes smelo trdimo, da je ni moči, da bi zamogla odvrniti železničarje od svoje s tolikimi žrtvami in trdom ustanovljene organizacije.

Sodrugi, tovariši! Še dosti je neizvršena dela, ki nas čaka. Preosnova penzijskega in provizijskega sklada; zavarovalnice proti nezgodam; bolnišnice blagajne; zvišanje plač in znižanje delavnega ozir. službenega časa, i. t. d. To so pereča vprašanja, ki se morajo v bližnjem času rešiti.

Slovenski železničarji! ne zanašajte se na nikogar, marveč vzemite svojo vsodo v roke, združite se v svojo stanovsko organizacijo, da zadobite moč, katero potrebujete, če hočete zmagati! Ne dajte se zapeljati od svojih nasprotnikov, ki hodijo okoli vas s sladkimi besedami na jeziku, da bi vas privabili v svoj tabor. Istim je edini namen, izrabiti nerazsodnost železničarjev v dosego svojih egoističnih ciljev. Mednarodno in medversko-združeni železničarji zalibog še do danes niso mogli uresničiti vseh svojih zahtev in kako najbi to, po raznih narodnostih in verskih sektah razdruženi dosegli? Namen teh podlih duš je prozoren, cilj mu je vaša razdružitev, da postanete šibki in vas lahko premagajo združeni nasprotniki.

Z današnjim dnevom se je vam pridružil nov sobojevnik, vaš list, «Železničar», ki vas bode spremljal na vsih vaših potih v veselju, žalosti in boju. Z nevsiljeno odkritosrčnostjo bode bičal vaše nevdržljive razmere, v katerih životarite. Kazal vam bode pot, ki vodi do zboljšanja vašega materialnega in duševnega položaja in končne osvoboditve.

Vaša naloga bode, da se vsikdar in povsod z vso vneto zavzimate za svoje glasilo.

Nobena gostilna brivnica in kavarna naj ne bode brez «Železničarja». Čimbolj se bode «Železničar» razširil, tim večji bode njegov vpliv in objednem tem večja tudi vaša moč. Pokažite, da ste tudi vi, slovenski železničarji, zavedni in da poznate pot, po kateri se bode oteli materialne in duševne sužnosti.

Na delo toraj!

Drugi kongres italijanke železničarske zveze

Od 29. januarja do 4. februarja tega leta, vršil se je v Rimu drugi kongres jednote italijanskih organiziranih železničarjev. Glasom upravnega poročila šteje ta organizacija 33.500 rednih članov. Letni dohodki pretečenega leta so znašali 183.145 lir, izdatki 181.700 lir, imovina blagajne pa 48.667 lir.

Za njihovo polmesečno strokovno glasilo «Tribuna dei Ferrovieri», se je potrošilo v prvem letu 28.000 lir, inkasiralo pa le 423 lir.

Največ se je razpravljalo o postopanju centralnega odbora z ozirom na milansko splošno stavko.

Sodrugi Billanovich, glavni referent o tej točki je opravičeval centralni odbor, ker leta ni proglasil splošne stavke. Rekel je da železničarska organizacija ni še močna, da bi mogla s splošno stavko kljubovati vladi.

On meni, da je stavka, proglašena le radi samega navdušenja, jako nevarno podjetje. Kot zastopnika delavske zadruge sta se zglasila k besedi sodruga Rigola in Quaglino, ki sta skušala s svoje strani opravičiti postopanje zadruge.

Veliko razburjenja je pa povzročilo mej zborovalci izvajanje sodruga Ercole, kojega taktika glede milanske splošne stavke se je splošno grajala. Pravi, da je bil prvotno tudi on proti temu, da se železničarji vdeležijo oktoberske protestne stavke, ali so ga vsled tega hudo napali reformisti, ki imajo večino v milanski delavski zbornici ter mu zapretili, da tudi železničarji stavkajo, ker jih bodo sičér nazvali izdajice. Ravno reformisti so pa nato železničarje zatajili.

Konečno je bila sprejeta resolucija s 36. glasovi proti 32, s kojo se odobruva na eni strani, da se ni proglasila splošna stavka, a se na drugi strani predbaciva delavski zvezi, da je še preje dala obelodaniti svoj sklep glede stavke, predno se je o tem sporazumela s železničarji. Sindakalisti pa so zopet grajali postopanje centralnega odbora.

Kar se tiče taktike, ki naj vodi organizacijo, se je sklenilo, odločevati v vsakem slučaju posebej. Jedno-glasno je bil sprejet predlog, da se od vlade zahteva zopetno nastavljenje odpuščenih uslužbencev. Odnosna spomenica s še drugimi zahtevami, ki jih pripravlja v to svrha sestavljeni odbor, se predloži dne 1. maja t. l.

Konečno je kongres sklenil, da se železničarska organizacija priklupi delavski zvezi; posamezne sekcije pa so bile opozorjene svoje dolžnosti, da pristopiti vsaka njih delavski zbornici svojega kraja.

Naša organizacija ne delu

Na vseh koncih avstrijske države se vrše shodi državnih železničarjev, da se pogovore o glavnih zahtevah, ki jih zastopajo personalne komisije, deloma pri c. kr. železniškem ministrstvu, deloma pri posameznih ravnateljstvih avstrijskih državnih železnic. Da tudi uslužbenci južne železnice temu gibanju s zanimanjem sledijo, je naravno, ker mora po zadnjem dogovoru tudi južna železnica svojim uslužbencem dati to, kar da svojim državnih železnic.

Ena najvažnejših zahtev je, splošno znižanje službene dobe od 35 na 30 let.

Ta zahteva je toliko bolj upravičena, ker je država znižala službeno dobo od 40 na 30 let tudi finančni straži, žandarmeriji in pa c. kr. policiji.

Če je znižanje službene dobe opravičeno za policijo, finančno stražo in žandarmerijo, potem ni nič manj opravičena slična zahteva tudi za železničarje. Gotovo ne trdimo, da nimajo omenjene kategorije državnih uslužbencev težavnega in nadležnega posla, pač pa moramo trditi, da imajo železničarji dosti naporneje delo nego oni prvi in da so dan-nadan v dosti večji nevarnosti za svoje zdravje ali celo za svoje življenje nego policaji žandarji ali finančni uslužbenci. Statistika to trditev jasno dokazuje. Povprečna življenska doba železničarja iznaša le 37.2 let. Z ozirom na to kratko dobo je železničarjeva zahteva po skrajšanju svojega tako naporega in nevarnega dela bolj opravičena, nego pri vseh gori omenjenih treh kategorijah državnih uslužbencev.

Nadalje zahtevajo personalne komisije, da velja 1.5 kratno vračunanje v penzijsko oziroma provizijsko dobo za vse one uslužbence, ki izvršujejo obratno službo. Železniško ministertvo temu ugovarja, češ da bi se s tem penzijski in provizijski sklad preveč obremenil in bi prizadete zvišane prispevke v dva sklada zelo težko uplačevali. Zato pravi ministertvo naj se najprej upelje 1. 1/2 kratno vračunanje v penzijsko oziroma provizijsko dobo.

Iz debat, ki so se vršile na raznih shodih v Sp. Šiški, Trstu, Gorici in na Jesenicah, se je pa razvidelo, da se s temi nazori uslužbenci strinjajo popolnoma. S tem se zelo približujemo dr. Verkaufovemu zakonskemu načrtu, po katerem naj bi železniški uslužbenci končali službeno dobo po 25. letih. Ako bi se uveljavil ta načrt, se službena doba skrajša za 7, oziroma 5 let. Seveda bi morala stati za temi zahtevami čvrsta stanovska organizacija.

Na vseh, vže omenjenih shodih se je sprejela sledeča resolucija:

«Državni železničarji vseh kategorij, odločno zahtevajo skrajšanje službene dobe od 35 na 30 let za one nastavljenke, ki nimajo še 1.5 kratno vračunanje v penzijsko ali provizijsko dobo; 1. 1/2 kratno štetje v penzijsko oziroma provizijsko dobo za vse nastavljenke eksekutivne službe. Uslužbenci energično protestirajo proti obstoječi navadi izredne kvalifikacije, ker se s takim počenjanjem preprečuje s trudom zasluženo stopinjsko avanziranje in se dostikrat zapostavljajo najmarljivejši uslužbenci.

«Osobna komisija je te predloge že predložila v sankcijo in uslužbenci zahtevajo, da se isti tudi vendar enkrat realizirajo; nadaljnje študiranje pomeni le zavlačevanje.

«Vslužbenci so zgubili vsako zaupanje v železniško ministertvo. To nezaupanje bode trajalo toliko časa, dokler isto ne posluži uspravčnim zahtevam svojih nastavljenec.

Glede delavcev zahteva osobna komisija, da se jim izplača po končani službeni dobi iz provizijskega fonda 100% in ne, kakor do sedaj le 70%.

Provizijski fond ima nad 37 milijonov kron premoženja. Denar je naložen v državnih papirjih z jako nizkimi obrestmi. Osobna komisija zahteva, da se del te svote uporabi za stavbe hiš za osobe, ker bi bilo premoženje provizijskega fonda na ta način plodovitejše naloženo in bi donosalo večjih plodov nego jih donosajo državni papirji. Take stavbe se polagoma amortizirajo, in s tem se objednem pomnožuje kapital te humanitarne institucije.

Železničarji, poprimite se svoje stanovske organizacije! V njej je moč in le ona vam more zagotoviti onih uspehov, ki si jih želite v izboljšanje svojega bednega materialnega in moralnega stanja.

Dopisi.

Iz Červinjana: Na naši postaji imamo kaj čudno gospodarstvo. Železniška stanovanja se oddajajo v najem tujim družinam, železniško osobe pa nima kje stanovati.

S svojimi nizkimi plačami seveda ne morejo plačevati onih velikih stanovanj, ki bi jim bila edino na razpolago, malih, za njih primernih pa ni najti. Železniška erarska poslopja so v prvem redu vendar namenjena železniškim uslužbencem, ali mesto tega so pri nas v istih nastanjenih finančni in policijski uradniki in ostirji.

A če pride kak nov železniški uslužbenec, se nikdo ne zmeni, če ne dobi primernega stanovanja. Pred kratkem sem kaj prestavljen pomožni skladiščni sluga g. Rus, ki ima ženo in dvojico otrok ter le 2 K 40 v. dnevne plače, se je moral zadovoljiti, da je dobil eno malo sobičo (kabinet) s kuhinjo brez štedilnika. Štedilnik si je moral sam kupiti. Gosp. načelnika seveda take malenkosti ne motijo, saj on ima grofovsko stanovanje, obstoječe iz pet velikih sob in jedne dvorane, v której njegovi srečni otroci telovadijo in se učijo. Razume se, da je skrb za blagostanje osobe gosp. načelniku zadnja briga, ker taka stvar menda premalo nese. Je vendar boljše, da porabi svojo delavsko moč za kapitalistično špedicijsko tvrdko C. Weiss & Comp.

V svoji veliki skrbi za to tvrdko, gosp. načelnik pozablja tudi na druge svoje stanovske dolžnosti. Nesnažnost v postajnih prostorih, in to v čakalnicah kakor tudi v pisarni, je prav uzorna. Vsako leto enkrat delavci malo pome-tejo in to za gosp. načelnika zadostuje. Sicer pa sta ta nedostatek morala opaziti tudi g. vladni svetnik Galambos in pa obratni preglednik g. Polly na svoji inšpekciji dne 22. januarja t. l.

Postajni delavci se uporabljajo za vsa mogoča opravila, ki ne spadajo v železniško področje. Sejejo in presajajo salato, delajo hlevčke za zajčke in pa kurnike za putke, hodijo po

meso za soprogo načelnikovo in ono polic. kancelista, prenašajo premog za tega slednjega i. t. d.

Čuvaji in postajni delavci so napravili ob postaji — seveda ne za se — kegljišče, na koje prihajajo kegljat gostje iz cele vasi in pri tem hodijo sem in tja preko železniškega tira.

Veranda in peron pa služita za sprehajališče načelnikovej soprogi in soprogi polic. kancelista; prva prihaja s svojimi otroci a druga s svojim ljubljenim — psičkom k vlakom ter hodé po železnišnem tiru sem in tja, nadleguj jejo potnike. O neki priliki prišlo je radi njih tudi do prepira. Psička gospe kancelistove vidimo večkrat privezanega tudi na peronu ali pod verando v veliko nadlego potnikov.

Na stopnicah personalnega poslopja visi svetilka, ki nikdar ne gori in morajo stanovalci po noči v temi tavati po njih, ter loviti ravnotežje.

O osebi sami gosp. načelnika ne maramo govoriti.

Pod njim se ni prav nič spremenilo, upamo pa, da se morebiti za naprej spomni svojih delavcev in uslužbencev ter jih vzame pod svoje varstvo.

Čkr. ravnateljstvo državnih železnic naj pa vendar uredi to pereče vprašanje železniških stanovanj vsaj v toliko, da zapove izprazniti ista za uporabo železniških uslužbencev za koje so v prvi vrsti namenjena.

Iz kurilnice državno-železniškega kolodvora goriskega se čujejo prav žalostni glasovi.

Za danes ne moremo sicer se poročati natanjko o neznosnih razmerah, ki vladajo tam mej kurilniškimi vslužbenci, hočemo pa v jedni prihodnjih izdaj našega lista obelodaniti vso trohljivost in pljesnobo tamošnjih razmer ter do krvi bičati vse one, ki pozročujejo in gojijo prepričanje mej temi vslužbenci v jedino svrhu, da jih odvrtačajo, od delovanja za skupno in jednotno organizacijo, v kateri bi mogli solidarno nastopati za svoje službene koristi. Ti zapeljani reveži se koljejo mej seboj v veliko veselje železniške uprave ki se raduje nad tem lasanjem in lahko delo, zavračati vsakega posameznika z njegovimi bodisi kojimi opravičnimi zahtevami. Zastonj se trudijo nekateri njih, zjediniti svoje kolege v jedno falango.

Zastonj je ta njih ves trud: plačilo zanj jim dajejo predstojniki z vsakovrstnim šikaniranjem in z neumestnimi grožnjami, češ da jim zacičjejo vrat. Kako se počuti zaveden vslužbenec v taki družbi svojih kolegov, si je pač lahko misliti. Ni čudno torej, da vsak silí tja nazaj, od koder je prišel.

Slabše se mi nikjer ne more goditi, kakor v tej zloglasni Gorici. Ali, že peskrbimo da se taki gonji napravi konec, ker zaslepljenost delavstva, bodisi te ali druge stroke, ne traja dolgo. Delali bomo nato, da tudi mej kurilniškimi vslužbenci goriskimi zavladajo človeške razmere. V tej nadi: Na svidenje!

«Zgubljeni sinovi» se vračajo!

Železničarjem v narodni delavski organizaciji se je začelo svitati. Spoznavajo nepremišljenost koraka, ki so ga napravili, vstopivši v N. D. O. in vračajo se nazaj, v naročje stare skrbne jim matere.

Kaka žalost mora vendar uladati v Izraelu! A mi, kako veseli in ponosni moremo biti, da so ravno oni, naši tovariši, železničarji, prvi, ki so spoznali svojo zmotu in zaslepljenje, da so oni prvi s svojim izstopom dali nezaupnico voditeljem N. D. O. ter jih stem ne le označili ne prijatelje delavstva, nego prave izdajice delavskih interesov. Gosp. dr. Mandič se je jako zmotil, ko je mislil, da bode N. D. O. zidal z milodari nabranimi na različnih plesnih zabavah. Take plesne zabave so veliko premajhne da bi mogle njih dobiček delavstvu pripomoči k boljši bodočnosti. Pač pa namerava železničarska organizacija prirediti meseca septembra tega leta tak «ples» in kojega čisti dobiček bode gotovo tako velik, da ga bode deležen vsak železničar v zadostni meri. Take «plesa» pa more prirejati le železničarska organizacija kojej ne pripadajo samo železničarji v Trstu, nego vsi, cele Avstrije.

Čuvaji in premikači državnih železnic so tedaj prvi uvideli, da so milodari N. D. O. le pesek v oči delavstvu, da jim stakimi malenkostmi ni ničesar pomagano, ker njihova mala plačica letnih 700-800 kron ostaja pri vsem tem nespremenjena. Z druge strani pa so oni tudi prvi izmed vsih zapeljanih delavcev spoznali vrednost samega sebe in so prišli do samozavesti, ki jim ne dopušča, da živijo svoje življenje ob milošćini drugih, dočim imajo pravicoj zahtevati vsega za zvoj obstanek

Nasledniki, dobrodošli!

Postajenačelnik v Herpeljah ima razum drugih «dobrih» lastnostij tudi to, da zelo rad nagaja socijalnim demokratom. Zato prav pridno nabira rekrute za dr. Mandičevo «vojsko». ki ima isto nalogo, kakor dr. Weifnerjevi «klubci». Obadva delata po receptu, da se le s

prošnjami delavstva vsih strok, tako tudi železničarjev, more za isto kaj dobrega storiti.

Postajenačelnik v Herpeljah je nekak adjutant dr. Mandiča. Njemu podrejeni rekrutje pa niso železničarji, nego herpeljski zapeljani kmetje in pa tamošnja «nadebudna» mladina pot vodstvom svojega «učitelja». Tej gardi se v potrebi postavi na čelo postajenačelnik, v svoji uradniški uniformi in komandira boj proti organiziranim železniškim uslužbencem. Le-tem on ne privoščí, da bi seznali kaj o najnovejših, jako važnih zahtevah, ki jih personalne komisije ravno sedaj zanje pripravljajo.

Dne 15. febr. t. l. zvečer imel jim je strokovni tajnik sodrug Kopač v Herpeljah poročati o skrajšanju službene dobe, koja zahteva je ravno na dnevnem redu ter o stanju provizijskega fonda. Toda gosp. načelnik je istega večera zaukazal da delavci delajo do 10 ure; vabila za ta večerli shod, ki so prišla ponak ljučju njemu v roke, je pa razdelil mej «svojce», tako da na shod ni prišel nijeden železničar nego le zaslepljeni kmetje in pa tolpa pobalinov. Le-ti so na postajenačelnikov komando obkolili, popolnoma osamljenega sodruga. Kopača ter ga obsipali s psovkami in mu zugalí s palicami. Učitelj pa je «zmagonosno» kričal: «Socijalna demokracija je poražena» izšvizgaje ga, je ta druhal, na čeljuj postaje načelnik v svojej uniformi, spremjala odhajajo čega sodruga Kopača do železniške postaje, od koder se je takoj odpeljal v Trst.

Gosp. postajenačelnik si je seveda s tem hrabrim činom pridobil neminljivih zaslug.

Danes ga nekogi listi hvalijo za dobrega organizatorja, češ da je razgnal socijalističen shod in zapodil referenta v beg.

Državna železnica je pa lahko «ponosna» na tako uradniško ničlo. Na jedni strani opravlja svojo železniško službo, na drugi pa preprečuje svojemu podrejenemu osebju gibanje za zboljšanje njihovega stanja, kar tudi ni brezpo-membe za železniško upravo.

Za danes naj zadostnje.

O priliki pa že se povemo kaj več o tem gospodu, ker hočemo, da vsi železničarji počasi spoznajo pomagáče svojih izkoriščevalcev in nasprotnike svojega stremljenja po boljši bodočnosti.

Člani, zaupniki krajevnih skupin in voditelji vplačevalnic! Da bodemo zamogli ugoditi različnim reklamacijam in pritožbam radi nerednega prejemanja lista, priporočamo vsem članom, da nas obvestijo provčasno o vsaki spremembi svojega bivališča in to vsaj pet dnij pred izdajo lista, ker bi se sicer na kasneje došle nam reklamacije, pri odpravi dotične številke ne mogli več ozirati in bi se izostala številka odposlala reklamatorju še-le pri odpravi prihodnje številke lista. To slednje velja tudi za one ki so zastali s plačili svojih doneskov.

Naznani naj se tudi redno vsaka prememba glede števila iztisov, ki jih imamo odpremiti v paketih.

Za reklamacije se pa poslužujte samo naše tiskovine «poštaine-prosta časniška reklamacija».

Dobiti jo je zastonj pri vseh voditeljih in zaupnikih.

Upravništvo.

Gosp. Dru. Stuparichu v premišljevanje

O delavskih razmerah v tržaški prosti luki se je že dosti pisalo in kaže, da se bode še vedno več. Gradiva je tam na razpolago. Kamor se obrneš, vidiš zmešnjave mej delavci samimi, ki jih ustvarjajo naj novejše «organizacije»: kjer so pa oni mej seboj jedini, se pa že najde kak «prijatelj» delavstva in revnega sloja, ki kljub svoji učeni glavi, ni prišel še niti do spoznanja, da je delavec tudi človek in da je zato treba z njim postopati človeški.

Tako je na primed zdravnik g. dr. Stuparich, kojemu so podrejeni vsi uslužbenci državne železnice v prosti luki, mnjenja, da železniški delavec je nekak stroj, in mora toliko časa delati, doktor ne pade. Ta gospod zdravnik ne pozna menda nobene bolezni, ki bi delavca zamogla ovirati pridelu. Človeku se nehoté včasí vsiljuje domnevanje, da je ta gospod že veliko porabil, kar se je učil na visokih solah. Seveda se nam na drugi strani kaj takega nezdi prav verojetno, ker je mož še mlad.

Tako postopanje je gotovo povšeči železniški upravi in smemo biti prepričani, da mu plačilo ne izostane. Zato pa ima na drugi strani tudi toliko osebnih sovražnikov, kolikor je železniških delavcev v prostiluki.

Za danes smo se hoteli tega gosp. zdravnika le malo obdregniti. Mogoče, da mu bode že to zadostovalo, ker sicer začnemo proti njemu tako nastopati, kakor nastopa on proti delavstvu. Svetujemo mu, da se nabavi čim-

preje znano knjigo «Občevanje z ljudmi», iz katere se lahko teoretično priučijo tej lepeji umetnosti, v prakso naj pa gre k našemu dičnemu drn. Masapustu.

Volitve v železničarsko zavarovalnico za nezgode.

Uslužbenci južne železnice! Funkcijska doba delegatov in namestnikov za združeno zavarovalnico avstrijskih železnic za nezgode je potekla.

V zmislu § 9. pravil je predstojništvo razpisalo nove volitve delegatov in njihovih namestnikov za občni zbor zavarovalnice.

Na vsaki privatni železnici volijo udje zavarovalnice v zmislu § 8. in 9. po enega delegata in enega namestnika za občni zbor.

Ud zavarovalnice je vsak nastavljenec železnice (uradnik, poduradnik, strojno in sprevodniško osebje, postajni uslužbenci, čuvaji, delavniški, kurilniški, skladišni, železniški delavci i. t. d.) Vsak železničar voli torej enega delegata in enega namestnika.

Na južni železnici Vam priporočamo spoznavno z zaupniki sledeča kandidata:

Za delegata:

Robert Scherbaum, višji sprevodnik, Matzleinsdorf.

Za namestnika:

Ljudevit Beer, strojevodja, Mürtzschlag.

Železničarji!

Letošnje volitve v zavarovalnico so posebno važne zaradi tega, ker moramo biti pripravljeni na naskok vlade, ki bi rada «reformirala» zavarovalnico, toda ne na bolje, temveč na slabše.

Železniško ministvo pod vodstvom gospoda Derschatte hoče železničarjem vzeti vpliv na zavarovalnico s tem, da bi v bodoče železničarji imeli samo tretjino zastopnikov v predstojništvu, ali pa da bi ministvo imenovalo celo predstojništvo. Doslej imajo železničarji, kakor je znano polovico udov v predstojništvu, železniška podjetja pa polovico.

Razume se, da morajo železničarji z vso močjo nastopiti zoper tako skrajšanje njihovih pravic, tembolj, ker se sme le tedaj upati, da bodo varovane pravice ponesrečenih železničarjev, če imajo uslužbenci močno zastopstvo v predstojništvu.

Tudi glede odškodnin ima vlada namene, katerim se morajo železničarji upreti z vso odločnostjo. Vlada je izdelala načrt, po katerem naj bi v bodoče dobivali ponesrečeni železničarji samo toliko rente, koliko iznaša razlika med rento in penzijo ali provizijo. Če dobi ponesrečenec toliko pokojnine kolikor bi iznašala njegova renta, tedaj ne bi smel po vladnem načrtu dobiti sploh nobene rente.

Kdor pravično čuti, mora priznati, da bi bila to velikanska krivica. Saj ni vseeno, iti z zdravimi, ali pa s pohabljenimi udi v pokoj. Ni vseeno, če gre železničar v pokoj, ko je doslužil in ima pravico do cele pokojnine, ali pa če mora v mladih letih pohabljen zapustiti službo in je obsojen, do svoje smrti živeti s tisto malenkostno odškodnino, ki je preveč za smrt, pa premalo za življenje.

Pisarniškem osebju namerava vlada sploh vzeti zavarovanje.

Železničarji!

Vsled teh vzrokov je nujno potrebno, da pridejo v zavarovalnico samo krepki zastopniki, ki se bodo znali odločno upreti vsakemu podobnemu poslabšanju. Za mameluke, za kimovce ni prostora v zavarovalniškem vodstvu.

Sestava bodočega predstojništva je odvisna od občnega zbera.

Vi volite delegate za občni zbor, potem pa volite občni zbor polovico predstojništva.

Jasno Vam je torej, da je volitev važna. Storite svojo dolžnost in volite soglasno kandidata, ki Vam jih priporoča organizacija.

Vsak volilec mora dobiti prazen listek. Skrbite da se to zgodi! Kdor ne dobi pravočasno volinega listka, naj ga reklamira.

Volitev je svobodna!

Če bi hotel kak predstavljeni uplivati

na Vas v tem zmislu, da bi omejeval Vašo volilno svobodo, če bi pritiskal na Vas če bi Vam žugal, tedaj se ne spuščajte z njim v dolg prepir, temveč zahtevajte takoj, da se sestavi z Vami zapisnik. Seveda podpisete zapisnik le tedaj, če odgovarja popolnoma resnici.

Karkoli bi se zgodilo neumestnega, naznanite nemudoma železničarskemu tajništvu v Trst, odnosno uredništvu «Železničarja», Trst, ulica Boschetto 5.

Železničarji!

Oddajte svoje glasove zanesljivo za kandidata, ki Vam ju priporoča organizacija, da se ne cepijo glasovi!

Eksekutiva organiziranih železničarjev v Avstriji.

Iz krogov, južno-železniških postajnih nadzornikov.

Zakaj se boje omenjeni nastavljenec organizacije. Ogiblje se je, če le more in to največ radi onih par novičev, ki jih ima plačevati kot nje član, zato, da je deležen koristij in uspehov, ki mu jih nudi v toliki meri ta njegova varovanka. Ali, sila kolalomi! V sili, videči se osamljenega spozna še-letno neobhodno potrebo zjedinenja. Kadar ga delodajalec prav pošteno vara in vleče za nos, tedaj se zmisli, da je treba nastopiti s skupno močjo svojih vrstnikov proti svojemu izkoriščevalcu.

Taka sila je provzročila konečno vendar tudi gibanje mej poštenimi nadzorniki. Njih zapostavljanje v sleherni priliki in mačehovsko postopanje proti njim ni moglo odgnati odpora v njihovih vrstah, pač pa je ta odpor provzročila zadnja uravnava plač in stališče njihove kategorije. Ta uravnava jih je izpodbodla, da se danes zbirajo v močno falango, da s združenimi močmi zavrnejo to neodkritospcno, da, zavratno postopanje železniške uprave.

Postajne nadzornike je presenetil pogoj pod kojim se jim obljubuje pomaknjenje v poduradniški status, s kojim pomaknjenjem je danes v zvezi tudi zvišanje plače. V novem razvrščenju plač, je citati sledečo pripombo: «Postajni nadzorniki z letno plačo 1100 kron, pomaknejo se po prestale popolnem, brzovajnem, obratnem in transportnem izpitu in po triletnem čakanju v tem plačilnem redu, v poduradniški status z naslovom postajnega mojstra.

Ali, kdor ne pozna dobro službe prestanih nadzornikov, si ne more prav tolmačiti te dolečbe. Služba postajnega nadzornika je prav taka, kakor služba postajnega mojstra in vsak postajni nadzornik ima položiti se pred vstopom v to službo vse tri omenjene izpite.

V resnici pa se je s tem predpisom le vrglo poleno pod noge postajnim nadzornikom, da bi jim bil vsak napredek kolikor mogoče oteškočen.

Samo posebi je namreč umevno, da se stari uslužbenci, ki imajo že 15 do 20 let službe za seboj, ne bodo mučili na stare dni s takimi izpiti. In tudi če bi bil kdo še tako energičen, da bi si upal poprijeti tega napornega dela, kaj mislite, da bi se sploh posrečilo izprositi dovoljenje, da sme sestiti za zeleno mizo. Kdor se je odločil vložiti tako prošnjo, se je jako zmotil v svojem dobrem upanju.

S črnimi kvalifikacijami obsujejo takega predrznega in s starimi, od njega že davno pozabljenimi grehi, se podpre rešitev s katero se mu vrača prošnja zavrnjena.

Za prav hude «vsiljivce» si je pa ravnateljstvo izmislilo še drugo metodo, po kateri more zavračati slične prošnje tudi dobro kvalificiranim kompetentom.

Ravnateljstvo kar jednostavno reče: Vsled nedostatne kvalifikacije se vaša prošnja zavrača. Kaka resnost je v takih motivacijah se vidi iz tega, da je nekemu postajnemu nadzorniku, z 20 letno službo, ki je dobil slično rešitev na svojo prošnjo, bilo kljub temu poverjeno vodstvo neke postaje, ki so jo pred njim vodili vedno le uradniki ali poduradniki.

Iz takega ravnanja je pač razvidno, kaj ravnateljstvo s tem hoče doseči. Nič drugega nego si ohraniti tako nizko plačane delavske moči, kakor so ravno postajni nadzorniki. Na ta način se hoče ravnateljstvo odškodovati s postajnimi nadzorniki za plače, ki jih mora dajati višjim uradnikom.

Ustrezimo tedaj ravnateljstvu in ne nadlegujmo je več.

Nijeden postajni nadzornik naj se ne prijavi pod takimi pogoji k izpitu, ker tako vendar hoče ravnateljstvo samo.

Mi odvrčamo vsako «milost», ker imamo pravico zahtevati to, kar so druge nadzorniške kategorije že davno dobile. Zahtevamo avtomatično pomaknjenje v poduradniški status in

naj si bode mesto titularno še tako ali tako. Celo prav pred kratkem ustrojeni kategoriji voznih nadzornikov se je to že dovolilo. Jeli mogoče naše službovanje manjega pomena, nego ono voznih nadzornikov?!

Dokler s tem samo formalnim avanziranjem ni bilo spojeno tudi povišanje plače, smo se kaj malo zmenili za to, dali imamo naslov poduradnika ali ne. Tisti časi so minuli, ko se je plačevalo še z rozetami in s «portami» najrazličnejših barv.

Po novem plačilnem sistemu se plača postajnega mojstra zviša po treh letih za 200 kron, a plača postajnega nadzornika le za 100 kron.

Primerno temu zvišanju plače poraste tudi stanarina. Postajnim nadzornikom se pa ne privošči nikakega zboljšanja. Imajo menda zadosti visoke plače!?

Sicer se nam pa prav godi! Mesto da smo skrbeli za svojo organizacijo, smo se sladkali ravnateljstvu in «vspeh» našega lizanja ni izostal.

Uvideli smo, da je vsak naš napredek mogoč le v močni organizaciji. Zato moramo skrbeti, da se vsi postajni nadzorniki združimo v strokovni organizaciji ter se poslužujemo časopisov, ki zastopajo naše koristi. Le tako smemo upati, da dosežemo kedaj svoje pravice.

Nova železnica na balkanskem polotoku.

Turska vlada je dovolila Avstriji, da izpelje železniško zvezo do Mitrovice.

Do te koncesije je moralo priti v trenutku, ko je Avstrija dokončala bosnijsko železnico. Ta kratka proga zveže tursko železnico ki vodi do egejskega morja, do katerega se bode v bodoče lahko prišlo preko Bukaresta v Carigrad, druga preko Belograda v Saloniki in sedaj dobi tudi svojo zvezo Bosna. Govori se tudi še o drugih zvezah, ki pa imajo zgolj politični gospodarsko konkurenčni pomen.

Med drugimi načrti je tudi ta, da se izpelje železnico od Turn-Severina ob Donavi preko Niša in Srbijo čez Turčijo do vohodnega polotoškega obrežja. Ta železnica bi vezala črno morje z adrijskim in bi odbrla rumunskem in ogrtlem železnicam pot k adrijskem morju Druga projektirana železnica Sofija-Uesküb, bi vezala bulgarske železnice s progo Saloniki in egejskem morjem in tudi z zahodnimi vodami in bi bili po kratki zvezi Saloniki-Larisa zveza z evropskimi železnicami izvršena. Ako se posreči izvesti projektirane žel. zveze, je storjen prvi korak za odstranitev majhnega dela azijskih razmer v Evropi. Ta košček promeni pa tudi, razvoj evropske industrije in izerpanje naravnih zakladov, ki jih nudijo te od Turčije zanemarjene pokrajine.

Iz organizacije:

Sadovi organizacijskega delovanja. Letno poročilo zveze trgovskih in transportnih delavcev nam podaja natančen izkaz svojih uspehov doseženih v pretečenem letu. Število teh uspehov je vedno večje, kar nam spričuje o neumornem delovanju socijano-demokratskih organizacij za svoje člane in o ljutem boju, ki ga bijejo one tako uspešno za splošni prevrat sedanje človeške družbe v zboljšanje proletarijata.

Navedimo tu le nekaj prav izvanrednih poboljškov, ki so jih deležni delavci posameznih strok pripadajočih trgovski in transportni organizaciji. Zvišanje plače so dosegli, in sicer delavci za čiščenje kanalov letnih 2704 K, delavci v *bršaski luki* 95.000 K, in to brez vsakega štrajka; uslužbenci pri avstrijskem Lloyd 43.000 K, tudi brez štrajka in dunajski spedijski delavci 312.000 K. Nadalje so pridobili na plači dunajski vozniki 120.000 K, *obrežni delavci* (akordarji) 100.000 K, dninarji 35.000 izdelavalci ledu 24.000 K, graški spedijski delavci 5400 K, delavci pralnice «Aau» 900 K, *bršaski težaki* 146.000 K, dunajski premogarji 52.000 K, kovinarji 7176 K, ansiški kočjaži 27.950 K produktni delavci 32.880 K, *delavci javnih skladišč* 9369 K kočjaži v Siebenhir nu 865.20 K, premogarji severne železnice 14.560 K, stroški *bršaski pomelačen* 54.750 K, pralničarji 8190 K, premogarji prvega nižje-avstrijskega konsumenega cruštva 1650 K, dunajski postiljoni (božična remuneracija) 6000 K, graški postiljoni 6240 K, nekaj drugih brez štrajka 43.056 K; skupnih priboljškov na plači je tedaj 1.145.861.20 K.

Delavni čas se je skrajšal *obrežnim dninarjem* 123.000 ur, pralničarji 3650 ur, *bršaskim težakom* 365.000 ausiškim kočjažem 67.080 ur *bršaskim cestnim pomelačem* 139.000 skupaj torej 574.070 ur.

Razven tega so pridobili premogovni delavci zvišanje plače za prekurno delo od 60

vin. na 1 krono ter se jim je dovolil štiridnevni letni dopust in prostost v velikonočnih in binkoštnih praznikih.

Uslužbenci parne pralnice Weiner so dosegli tudi 50% no zvišanje za čez urno delo. Zboljšale so se nadalje plače in skrajšal se je delavni čas v nekaterih konsumnih društvih; tu je treba omeniti še božično remuneracijo v prvem nižjeavstrijskem delavskem konsumnem društvu, kjer so delavci dobili podvojeni tedenski zaslužek, kar znaša približno 8000 kron.

Vsled skrajšanja delavnega časa, pridobijo člani organizacij v denarju 229.628 K. Vkupna korist se tedaj more čeniti na 1.629.189 K.

Proletarci, železničarji! Kje imate tedaj iskati pomoči? Kam naj se obrnete zaboljšanje svojega bednega materialnega stanja? Ni kamor drugam, nego do socialno-demokratskih strokovnih organizacij. Jedina socialno-demokratska stranka, ki zbira pod svojimi peruti celokupni svetovni proletarijat, vas more s to svojo svetovno močjo rešiti iz ekonomskega in duševnega suženjstva, a nikakor ne kak dr. Weifnerjev «klub» ali pa kaka tržaska «Narodna delavska organizacija».

Sodrug železničarji! zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah. Rdeči Prapor, «Delavski list» in Železničar.

Shodi.

V Soboto 22. februarja se je vršil v Ljubljani v gostilni pri «Levu» volilni shod železničarjev, ki je bil slabo obiskan. Vzrok tiči v tem, da se ni zadosti agitiralo. Shodu je predsedoval sodrug Bartl. K dnevnemu medu «Deželnozborske volitve in železničarji», so govorili sodrug Mlinar, Kristan in Kopač. Kandidature so bile sprejete enoglasno.

V nedeljo 23. februarja se je vršil v sv. Petru v «Narodni gostilni» ob 4 uri pop. javen železničarski shod, kateremu je predsedoval sodrug Romelli. K dnevnemu redu: «Položaj južnih in zahteve državnih železničarjev», je govoril sodrug Kopač, ki je v poljudnem govoru obrazložil položaj železničarjev v splošnem in specificiral zahteve državnih železničarjev, ki se ureničijo le tedaj, če bode organizacija čvrsta. Vse kar so si do danes železničarji pridobili se imajo zahvaliti edino le, svoji organizaciji. Boj državnih železničarjev je vaš boj, je rekel južnim železničarjem, njih zmaga, vaša zmaga. Okrepite svoje bojovno orožje, svojo organizacijo, da si znajo braniti svoje že pridobljene pravice in iste po možnosti razširite. Ne dajte se preslepiti od svojih nasprotnikov; korakajte vrljo po začrtani poti in dosežete svoj cilj. Shod je bil dobro obiskan. Ko so se rešila še nekatera krajevna vprašanja, je predsednik zaključil shod, med burnim odobravanjem.

V ponedeljek 24. februarja se je vršil na Zidan Mostu društveni shod v gostilni g. je Juvančiča. Bil izborni obiskan. Shodu je predsedoval sodrug Pečnik, poročal je pa sodr. Kopač o dnevnem redu: Položaj južnih in zahtev drž. železničarjev. Govornik je v 2 urnem govoru razkladal dnevni red, za kar je žel vsestransko pohvalo. Ko je omenil zunji shod v Brežicah in postopanje dra. Benkoviča in «abstinenta» Milaveca, katera skušata solidarnost železničarjev razdvojiti, se je čulo: «se pustijo kmetje slepariti se pa mi nepustimo! Naj poskusita svojo srečo, ali ne pri nas!!» Ko so se rešila še nekatera krajevna vprašanja je sodrug Pečnik med burnim odobravanjem zaključil shod.

Občni zbor krajne skupine Prav. društva Pragersko, se je vršil dne 25. febr., v gostilni «Pošavko» ob 8 uri zvečer ob obilni vdeležbi.

O članskem gibanju je poročal predsednik sodrug Pičnin. Iz poročila posnemamo interesantne podatke: Začetkom leta 1907 je bilo 268 članov; to število se je pomnožilo do meseca septembra na 382; od oktobra pa do decembra se je število zmijžalo na 286, do februarja t. l. je zopet poraslo za 7 članov. Sej je imelo društvo v poročevalni dobi 18, 55 shodov, in 5 delegacij. Krajna skupina si je nabavila lepo knjižnico in vzdržuje 5 časnikov. Knjižnica stane 200 K. vzdrževanje časnikov pa, 69-90 K. Iz blagajnikovega poročila je nazvidno, da je krajna skupina imela v tej dobi 606-20 K dohodkov in 466-17 K izdatkov. Čisti dobiček znaša 140-03 K. Po poročilu kontrole ki je našla blagajno v popolnem redu, se je staremu odboru podelil absolutorij. Nato je predlagal volilni odbor novo društveno vodstvo, ki je sestavljeno iz sledečih oseb: Predsednik: Pičnin Alfred; namestnik: Kitek Josip; zapisničarja: Lah Wiljem; Rataj Bartel; blagajničarji: Vesjak Simon, Pač Jurij, Gržina Ivan; knjižničarja: Osat Fran in Enzi Alex; pregledovalca računov sodruga Lipavt Dragotin in Kramaršič Fran; odborniki: Ratmajer Josip, Dečman Josip, Petrovič Andrej, Komaj Matija, Čretnik Fran, Esit Dragotin, Iršič Anton. Ta odbor je bil enoglasno sprejet. Na to je dobil besedo sodrug Kopač kot poročevalec Opisal je gibanje železničarske organizacije očrtal nje zgodovino in križevi pot do današnjega dne. Povedal je, da so gospodje uradniki bili najhujši nasprotniki naše organizacije, so se v sili zatekli k njej ter so z njeno pomočjo tudi dosegli zvišanje svojih plač za celih 400 kron. Tako po tem vspehu so jej pa zopet obrnili hrbet in danes kar teknujejo v ruvanju proti njej. Snujejo protiorganizacijo, ki naj bi škodovala skupnemu stremljenju železničarjev. Burno odobravanje je sledilo skoraj 2 urnem govoru. Konečno se je sprejel sledeči predlog: Ako juž. železnica tekom meseca marca ne izvrši lanjskih koncesij sklenjenih v Trstu, bodo delavci iz tega izvajali konsekvence.

Ko je še sodrug Pičnin v daljšem vsodbujevalnem govoru zval navzoče železničarje k vstrajnosti, je zaključil ob 1/2 12 uri zvečer, občni zbor.

V Ptuj so dne 26. februarja t. l. železničarji imeli svoj shod. Bil je prav dobro obiskan sklicatelj, sodrug Rozman, je kot predsednik shoda pozdravil sbovalce in jim naznanil dnevni red: «Položaj južnih in zahteve državnih železničarjev». Besedo je podelil sodrugu Kopaču iz Trstu, ki je v svojem poldrugo urotrajajočem govoru obrazložil temeljito predmet dnevnega reda ter bičal neusmiljeno nemške nacionalce in klerikalce, ki skušajo razdvojiti železniško organizacijo. Govornik je žel za svoja izvajanja burno odobravanje.

Konečno je bil sprejet predlog, da se tamošnja vplačalnica preustroji v krajevno skupino.

Knjiženvost

Kdo uničuje proizvodnjo v malem? (I. del Erfurtskega programa.) Napisal Karol Kavtsky. Poslovenil Anton Kristan. Izdala založba čas. «Naprej» kot V. zvezek knjižnice čas. «Naprej». Cena 30 vin. — Priporočamo vsem svojim čitateljem, naj takoj kupijo knjižico pod tem naslovom. V nji najdejo prav mnogo podučnega čtiva. Obsega: uvod, predgovor k peti izdaji ter poglavja: 1.) Proizvajanje v malem in zasebna last; 2.) Blago in kapital; 3.) Kapitalistični način proizvodnje; 4.) smrtna borba proizvodnje v malem. — To delce mora vsakdo preštudirati, kdor hoče popolnoma razumeti mišljenja socialne demokracije.

Dobi se v upravi «Del. Lista», v knjigarni Josipa Govrnjca v Trstu in v knjigarni A. Gabrščka v Gorici.

Umetnost — knjiženvost.

Ravnokar je izšla v založništvu naše centrale na Dunaju knjiga v nemškem izvodu, naslovljena «Pravo železničarjev». Ta knjiga je lepo pregledno delo, obsegajoče v prvi vrsti najpotrebnejši pravni poduk za vsakega železničarja. V njej najde pomoči vsak uradnik, kakor tudi prožni delavec, kadar se mu godi krivica.

Priporočati jo moramo najtopleje že radi tega vsakemu železniškemu uslužbencu. Ob jednem pa spozna iz te knjige vsak železničar, kako važno mesto zavzemajo železnice v narodnem gospodarstvu in kako važni faktorji so tedaj ravno oni železničarji v človeški družbi. S to knjigo spoznavajo vrednost samega sebe.

Nje vsebina je nakratko sledeča:

1. Uvod.
2. Železniška politika in zakonodajstvo.
3. Inozemsko železničarsko pravo.
4. Viri avstrijskega železničarskega prava.
5. Splošni predpisi.
6. Službena doba.
7. Pogoji dela.
8. Zavarovanje železničarjev.
9. Železničar — konsument.
10. «Blagodejstvene naprave».
11. Organizacija oblastnij.
12. Zastopanje železničarskih interesov.
13. Zahteve železničarjev.

Dodatek:

- I. Železničarski zakonski načrt.
- II. Uspehi pasivne rezistence leta 1905 in 1907. 1. Državne železnice. — 2. Privatne železnice.

Železničarji, razširjajte to knjigo mej svojimi sodrugimi; čim več iztisov se je proda tem več orožja imate v rokah nasproti svojim izkoriščalcem, kapitalistom. Nje cena je samo 1.— K

Mi slovenski sodrugji pa moramo že sedaj skrbeti za to, da dobimo čimpreje prevod te knjige v svojem materinskem jeziku. Še le tedaj bode imelo to končno strokovno delo za nas isti veliki pomen, kakor ga ima isto danes za sodruga nemške narodnosti. Kdor želi imeti knjigo v slovenskem prevodu, naj se prijavi uredništvu tega lista. Kadar bode število prijavljenih zadostno, gremo takoj na delo. Agitirajte tudi pridno za ta naš načrt ob jednem ko priporočujete, za sedaj, nemški izvod knjige, ki nam je pri rokah. Saj je vendar naravno, da bode jugoslovanska socialno-demokratska stranka še-le takrat na višku svojega razvoja, kadar bode ista imela na razpolago tudi strokovnih knjig pisanih v materinskem jeziku svojih sodrugov.

Sodrug dr. Šolar pravni konzulent želez. organizacije v Trstu.

Imeli smo sicer do sedaj pri železničarskem tajništvu v Trstu osebo, na katero ste se obračali s celim zaupanjem v vsaki nepriliki in stiski, da vam svetuje, kaj storiti in poslužen je bil, smemo trditi, po možnosti vsakdo, dasi je ta oseba preobložena z drugim strokovnim delom.

Pogrešali ste pa vedno osebe, ki bi vam bila mogla podpreti svoje nasvete tudi z natančnim raztölmačenjem zakonskih predpisov. Niste imeli do sedaj še juridično izobraznega človeka, ki bi vam bil mogel pojasniti s

strogo pravnega stališča vaših pravnih razmer, ki obstajajo mej vami in vašim delodajalcem in ki bil vam stal v neposredni bližini na strani, v različnih konfliktnih kazenske in civilne pravi nastajajočih dan na dan mej vami in delodajalci.

Železničarji, tudi temu nedostatku se je opomoglo!

Že v tem tednu začne namreč poslovati v Delavskem domu ulica Boschetto, v prostorih železničarskega tajništva, naš sodrug, dr. Fran Šolar odredniški koncipient v Trstu, kojega vam stavlja naša centrala na Dunaju na razpolago, da se v vseh svojih strokovnih pravnih poslih bodisi kazenske ali civilne pravi obračate naravnost nanj.

Od sedaj naprej bode posredoval on pri centrali glede pravne asistencije, koja vam pritiče kot organiziranim članom, pripadajočim železničarskemu tajništvu v Trstu.

Važnosti te pridobitve ni treba se posebej povdarjati. Ista nam dokazuje o splošnem in vsestranskem napredovanju socialno-demokratske ideje, ki se bujno razvija in spopolnjuje tudi na pravovarstvenem polju.

Začasno si je sodrug dr. Fran Šolar izbral v svrhu omenjenega poslovanja dva dni v tednu in sicer torek in petek od 7. ure zvečer naprej, počenši dne 3. marca t. l. Poznejše eventuelne spremembe se prijavijo v tem listu ali pa v «Delavskem listu».

Južni železničarji pozor!

Vsem onim postajam, ki so vložile prošnje do 1. marca 1907, se naznani, da je državni poslanec sodrug Tomschik oddal generalnemu ravnatelju gospodu dvornemu svetniku dr. Egerju zazuam onih postaj, ki so bile pri marčni regulaciji prezrte. Ravnatelj mu je obljubil, da bode celo zadevo natančno preiskal in mu zagotovil, da dobe vse prezrte kategorije zvišanje od marca 1907 nazaj izplačano.

Železničarsko tajništvo v Trstu.

Sodrug železničarji! zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah. Rdeči Prapor, «Delavski list» in Železničar.

Izognite se vseh onih, kateri vaši zahtevi ne vstrežejo.

Tembolj bode razširjeno strankino časopisje, temvečja bode vaša moč.

Gostilna

„Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljeno. — Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kavana UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica

Torre Bianca

Napitnina je odpravljena
Velika zbirka političnih in leposlovnih revij

in časnikov v vseh jezikih.